

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIEIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Cu acest număr se termină colecția DREPTULUI pe anul 1927. Tabla de materii s'a pus sub tipar și se va trimite abonaților cu primele numere din Ianuarie 1928.

Cetățianu I. Ion. — Unificarea legislativă.

Scriban R. Traian. — Câteva cuvinte cu privire la dreptul de acceșiune asupra animalelor sau sburătoarelor sălbatice.

Jurisprudența Română. — Înalta Curte de Casație și Justiție s. I. Act secret — Terții. — Neopozabilitate.

(Chiriță St. Olaru cu D, Rădulescu).

Curtea de Apel Iași, s. I. — Accelerarea judecăților. — Apel. — Neplata taxelor. — Nulitate.

(Dumitru I. Știrbei cu Marin R. Savu).

Trib. Ilfov s. II civ. cor. — Uzufuct. — Moartea Uzufuctuarului.

Dreptul nudului proprietar de a continua acțiunea în realizarea contractului de locațiune începută de uzufuctuar.

(Gh. Pavelescu Ion Niculescu și alții).

Judec. Mixt. R.-Sărat — Citațiuni. — Cameră de Consiliu. —

Închiriere. — Constație. — Motive de fond.

(I. Tărcă cu Lina Gherestey).

UNIFICAREA LEGISLATIVĂ¹⁾

În admirabila sa lucrare asupra conflictelor de anexiune²⁾, d. M. Eliescu să exprime cu drept cuvânt că: „de câte ori un teritoriu este încorporat la un stat nou, este ceva care moare: vechea suveranitate, ceva care naște: drepturile suverane pe cari anexantul le dobândește asupra noilor provincii; dar mai este ceva care continuă, în afară și cu toată schimbarea de suveranitate: teritoriul cedat, cu câmpiile lui, pădurile, fluviile, târgurile, orașele și satele, asemenea și populația ce locuiește și care posedă obiceiurile, credințele, moravurile și tradițiile sale. Nu se anexează numai o bucată de pământ, ci se anexează asemeni o anume calitate spirituală”.

Bine, că, după cum am văzut, intangibilitatea în mod absolut a legiurii, în virtutea unei preținse superiorități, nu este întemeată, dar nu văd cum te-ai putea atinge de cărțile funduare, de testamentele verbale, de cele comune, de modul delațiunii succesiunilor, de sedriile orfanale, de proba cu martori și atâtea altele, cari au pătruns adânc în sufletul poporului, unele corespunzând tradițiilor populației minoritare — mai ales când parte din ele au dat rezultate admirabile — și aceasta numai de dragul unificării? Se poate ușor închipui ce perturbare adâncă ar produce o atare procedură în ordinea de drept existentă.

1) V. Dreptul No. 39 și 41 a. c.

2) „Essai sur les conflits de lois dans l'espace, sans conflit de souveraineté” pg. 22.

Și mai întâi din punct de vedere constituțional. Art. 137 din Constituție spune că se vor revizui toate codicile și legile existente în diferite părți ale statului român, spre a se pune în armonie cu Constituția de față și a asigura unitatea legislativă. Până atunci ele rămân în vigoare. Din acest text rezultă că toate legiurile existente sunt a se considera de provizorii; în vederea unificării legislative, toate urmează a fi revizuite, atât cele din vechiul regat, cât și acele din provinciile alipite și că prin urmare n'a putut fi interenția constituantului de a crea un provizorat la provizorat, prin introducerea în mod provizoriu a legiurilor din vechiul regat, în provinciile alipite, până la crearea unui nou cod civil corespunzător, de necesitatea căruia era convins și constituantul.

În Franța, legea din 24 Iulie 1921 asupra conflictelor între legile locale din Alsacia și Lorena și cele franceze, în art. 1 spune: „Până la introducerea legilor franceze în departamentele Rinului de jos, de sus și Moselei, legea locală provizor în vigoare va regula” etc. Deci pentru acele provincii legislația lor actuală este considerată ca provizorie, cea franceză ca permanentă. La noi constituția consideră ca provizorii și urmează a fi menținute ca atare, legiurile din diferitele părți ale Statului român, cuprins prin urmare și vechiul regat.

Dar trecând peste această obiecțiune și presupunând că nu aceasta a fost intenția constituantului, ei bine, cine a fost judecător în Ardeal știe cu câtă greutate a pătruns și se adaptează bună-oară legea accelerării, care cu toate acestea, trebuie să remarcăm, a împrumutat multe din dispozițiile procedurii civile ardelenice. În afară de dificultățile armonizării cu restul procedurii rămas nemedificat, dar sistemul neuzitat de a sacrifica dreptatea pentru lipsa de forme, sau de timbrare suficientă, câtă vreme exista în ființă — și desigur n'ar fi fost rău dacă s'ar fi adoptat și generalizat — acela al condamnării imediat la cheltueli a părții din neglijența căreia procesul a trebuit amânat spre a se complecta forma, sau sancțiunea amenzei, în caz de netimbrare, care urma să se execute separat pe cale administrativă de către fisc neavând nici o influență asupra mersului procesului, toate acestea sunt lucruri cari au isbit spiritul de dreptate existent în Ardeal. Dar legea Portăreilor cu mecanismul greoi, mai ales când impricinatul nu domiciliază la reședința Corpului, de a plăti nu numai taxele de timbru și Portărei, dar și cele poștale pentru trimeterea plicului cu citații și dovezi și cari trebuie să le ghicești după greutatea scrisorii ce urmează să fie expediată, câtă vreme exista sistemul atât de simplu al înmânării prin organele poștale,

ceea ce se făcea din oficiu de către grefă, după cum se procedează, bună-oară în materie penală în vechiul regat. S'ar obiecta că o pretinde interese de fiscalitate. Se poate, dar cine s'ar opune să plătească o taxă mai mare de acțiune, numai să scape de atâtea neajunsuri, tendința oricărei proceduri trebuind să fie simplificarea formelor? Ei bine, numai niște atari simple dispozițiuni și încă au produs o stânjenire în mersul justiției, căci azi stagnează prin arhivele instanțelor multe procese pentru neplata la Portărei a citațiilor, comunicărilor, etc., pe câtă vreme înainte un proces odată început mergea automat și nu se întrerupea decât dacă părțile ar fi voit-o, neînțelegând să se mai judece. Ce va fi însă atunci dacă, dintr'o dată, s'ar introduce codul civil român cu doctrina lui proprie, cea mai mare parte în o limbă străină, nerăspândită încă în Ardeal, cu controversile și cu jurisprudențele lui atât de variate? Resultatele nu se pot concepe mai ușor decât schimbându-se situațiile, căci nu trebuie de uitat că nu-i vorba numai de câțiva juriști — magistrați și avocați — pe cari aceste schimbări i-ar privi, creând o situație avantajoasă unora, grea altora, ci de o întreagă populație, deprinsă cu anume norme și reguli juridice, esențial diferențiate, când este vorba de succesiuni, de cari ne vom ocupa în treacăt.

* * *

În ambele legiuri, în prima linie, sunt chemați la moștenire copiii și descendenții. Bazată pe puterea dragostei ce există între părinte și copil, cât și pe datoria pe care dânsul o are de a înlesni creșterea și educația lui și de a nu-l lăsa expus indifferenței oamenilor, dispoziția apare perfect naturală și dreaptă, de aceea este unanim admisă.

Diferențele încep să se accentueze când este vorba de ascendenți și colaterali. Pe când după codul român principiul dominant este că moștenitorul cel mai apropiat în grad exclude pe cel mai depărtat, după codul austriac moștenesc după așa zisa ordine a parantelelor, adică sunt chemate toate rudele cari au cu defunctul cel mai apropiat autor comun, chemându-se atât rudele dinspre partea tatălui, cât și acele dinspre partea mamei, iar după sistemul dreptului privat maghiar bunurile rămân să fie moștenite de către linia de unde au derivat: un fel de paternis, materna maternis din vechiul drept francez³⁾.

3) Un exemplu concret va lămuri mai bine diferențele existente. Iată doi soți: sau bărbatul are avere moștenită din familia lui, sau soția a avut zestre, ori a moștenit avere din familia ei. Din căsătoria lor se naște un singur copil. Dacă moare unul din părinți, atunci toată averea lui o moștenește copilul, după codul român și dreptul privat ungar, după codul austriac însă, în concurență cu celălalt părinte, care în calitate de soț supraviețuitor va lua o porțiune în usufruct a).

Să presupunem că după câțiva timp moare și copilul, în etate fragedă, prin urmare fără descendenți. În acest caz, după codul român, dacă ar fi avut frați și surori, sau descendenți de ai acestora averea ar moșteni-o dânsii împreună cu părintele supraviețuitor, cum în ipoteza noastră lipsesc, întreaga avere va reveni părintelui supraviețuitor și cu modul acesta o avere agonisită într-o familie, trece să beneficieze de dânsa altă familie.

După codul austriac succesiunea în atare ipoteză s'ar împărți în două: numai jumătate ar lua-o părintele supraviețuitor, cealaltă jumătate ar trece la descendenții celuilalt părinte, cari nu sunt decât

a) Această porțiune este egală dacă sunt doi copii, de o pătrime, dacă sunt mai mulți. În urma novelărei, prin urmare în Bucovina porțiunea soțului supraviețuitor este în orice caz o pătrime din succesiune (art. 757)

O altă deosebire esențială între diversele sisteme de succesiuni este aceea că pe când codul român cheamă la moștenire numai rudele de sânge și numai în lipsa lor face din soțul supraviețuitor un moștenitor neregulat, atât codul austriac, cât și dreptul privat ungar prevăd între moștenitorii legali regulați, pe lângă rudele de sânge și pe soțul supraviețuitor⁴⁾.

frații și surorile mōrtului, dar cum în ipoteza noastră lipsesc, ea va veni să mărească și se va conferi tot părintelui în viață, așa că rezultatul practic va fi același în ambele legiuri: trecerea averei de la familia agonisitorului în altă familie străină.

Să presupunem în fine că ambii părinți sunt decedați, atunci pe când după codul român, derogând în această pricină de la codul francez ce i-a servit ca model, un bunic după tată, sau după mamă, înlătură pe toate celelalte rude, ascendente sau colaterale, după codul austriac se va împărți tot în două: jumătate o va lua cei doi bunici după tată, sau descendenții lor, sau a unuia din ei, dacă amândoi, sau unul din ei n'ar mai fi în viață, descendenți cari astfel, prin reprezentare, ar veni să-i înlocuească, cealaltă jumătate cei doi bunici de pe mamă, sau descendenții lor, așa că în speță un bunic supraviețuitor nu va depărta pe celelalte rude, ci va concura cu unchiul, mătușa, verii etc. mōrtului, cari în calitatea lor de descendenți ai bunicului mōrt vin să concure la moștenire. Când n'ar exista bunici paterni sau descendenți din dânsii, atunci cu jumătate parte ce li s'ar fi cuvenit acestora, se operă o devoluție în favoarea celor doi bunici, sau descendenții lor materni. Nu există bunici sau descendenții lor, nici din o parte, nici din cealaltă, averea trece la parantela străbunicilor, după aceleași norme și așa mai încolo.

După sistemul ungar trebuie făcută distincția în privința originii averei, anume între averea pe care de cujusul a moștenit-o, sau dobândit-o între vii fără contravaloare, de la unul din autorii sei (averea lineară) și cea achizită de dânsul.

Dacă cineva moare și lasă descendenți, atunci întreaga avere, fără nici o distincție de proveniență, se cuvine zestuia. Dacă în speța noastră, copilul a murit și lasă un părinte, acesta nu va moșteni nimic din averea pe care copilul o moștenise și dânsul de la celălalt părinte, precedat, ci ea vine să se reîntoarcă de unde a provenit și anume a provenit de la bunicul, sau bunica după tată, se va cuveni lor, sau descendenților și reprezentanților lor, unchi, mătușă, văr etc., a provenit din contră de la bunicul, sau bunica după mamă se va cuveni acestora, sau reprezentanților lor, prin urmare nu se va împărți în două, între cei doi bunici paterni și cei materni, sau descendenților, după cum este în sistemul austriac, aceasta neavând loc decât în ceea ce privește averea achizită. (V. Plopu. Părți alese din Dreptul privat Ungar, pg. 289 urm.).

4) Iată doi soți cari au agonisit averea împreună, sau au avut fiecare averea lor, însă bărbatul a pierdut-o în întreprinderi comerciale nenorocite și la bătrânețe nu mai are nimic. Ei bine, după codul român fiecare din ei este depărtat de la moștenire de orice rudă colaterală până la al doisprezecelea grad. Văduva săracă ar mai avea ceva drept, bărbatul însă nimic.

După codul austriac am văzut că, dacă vine în concurență cu descendenții, adică copiii, nepoții are o contra-parte în usufruct, în prezență cu orice alt succesor legitim porțiunea este de a pătrime din succesiune. Este adevărat că legea omite de a-l declara rezervatar, însă în tot cazul un soț lipsit poate cere întreținerea de la succesiune (art. 796). În urma novelărei, prin urmare azi în Bucovina, acest drept a fost extins, partea soțului fiind de o pătrime din succesiune când vine în concurență cu descendenți, de o jumătate când este în concurență cu părinți sau frații și surorile, ori cu bunici, nu însă față de descendenții acestor din urmă pe cari soțul supraviețuitor îi primează și primește toată averea.

După sistemul ungar toată averea achizită, fără distincție dacă s'a achiziționat împreună sau nu, în lipsa descendenților, trece la

Din cele expuse rezultă prin urmare că, dacă codul român înlesnește prea mult trecerea averii din familia celor ce au muncit, agonisit și contribuit la formarea ei spre a cădea plocon în altă familie, codul austriac preconizează sistemul după care dragostea defunctului este presupusă de o potrivă față de toate rudele lui, atât dinspre tată, cât și dinspre mamă, așa că o succesiune se împarte și nu trece pe de a întregul așa de ușor din o familie în alta, are însă inconvenientul că prea se fărâmițește averea și cu cât parantelele sunt mai depărtate — pentru că reprezentarea este admisă față de toți colaterali — ajunge de se atribue unor rudenii pe care defunctul poate nici nu le-a cunoscut⁵⁾.

Trebue să recunoaștem că sistemul codului român, într-o măsură mai mare, cel austriac, într-o măsură mai mică, contrazic spiritul de dreptate, cel puțin așa cum există în concepția poporului nostru. Foarte bine remarcă distinsul fost Președinte al Curței de Casație D. Plopu în valoroasa sa lucrare când spune că: ⁶⁾ „simțul de drept general al poporului nici nu se poate împăca cu ideea că ce derivă de la moși, strămoși să treacă la alții și nu exclusiv la descendenții acelor antecesori”, iar mai departe „acest geniu popular este general; el să manifestă la toate popoarele din fostul regat ungar, fără deosebire de limbă, religie, naționalitate: la români, tot așa ca la slovaci, sârbi, germani, sau unguri, ceea ce dă însemnătate și tot odată specialitate averii lineare, care există numai în dreptul privat ungar”.

Cine a dat atenție proceselor ce se desbat înaintea forurilor judecătorești, nu poate să nu fie isbit de spețele, foarte des ivite, în cari după ce bună oară părinții și-au înzestrat copiii cu ocazia căsătoriei lor, se întâmplă că, după ce s'a născut un copil din această căsătorie, unul din părinții lui să moară pe când copilul este încă mic; ei bine, în atare caz cu siguranță că bunicii copilului îi vor intenta proces ca, prin toate mijloacele posibile, să revendice pământul cu care înzestraseră pe tatăl, sau mama copilului, numai de teamă ca nu cumva prin o moarte prematură a nepotului lor, moarte la care copii mici sunt foarte des expuși, averea agonisită de dânsii să treacă prin succesiune în altă familie. „La moartea mea și dacă nepotul va trăi, am să-i las ce-i dă legea, până atunci pământul să vină la mine, căci eu l-am agonisit” este răspunsul invariabil al bunicului, sau bunicăi⁷⁾.

soțul supraviețuitor, chiar și averea lineară, dacă n'ar exista nici un erede lineare.

În afară de acest drept reciproc de succesiune a soțului supraviețuitor în averea celuilalt soț, dreptul privat ungar mai recunoaște soției supraviețuitoare așa zisul *drept vidual*, adică uzufructul averii de succesiune în mărura în care i-ar garanta același trai ca și în timpul căsătoriei. Soțul fiind obligat în timpul duratei căsătoriei la întreținerea soției sale, s'a găsit logic că această obligație să continue și după moartea lui, fiind a se îndeplini din averea de succesiune, cu condiție însă ca și văduva să păstreze aceeași conduită corectă și fidelitate la care era obligată în timpul vieții față de soțul său. Când bărbatul decedat n'a avut grije să fixeze cota rentei viagere prin testament, atunci soția în principiu ar avea drept la uzufructul întregii averi, drept care în caz că este exagerat, poate fi restrâns de justiție la cererea descendenților.

5) De aceea prin recente novelări, parantelele au fost reduse la patru, din șase câte erau, iar parantela străbunicilor se mărginește numai la dânsii, nu și la descendenții lor, cari în atare caz, adică chiar străbunicii, sunt primați de soțul supraviețuitor.

6) Op. cit. pg. 276 Comp. Planiol. T. III No. 1801.

7) În codul austriac (art. 609), ca și în dreptul privat maghiar (v. Plopu pag. 604 urm.), există un fel de substituție pupilară, care

În privința testamentelor deosebire esențială constă în aceea că codul austriac admite și testamentul verbal (art. 585 și art. 15 și 16 leg. XVI din 1876 asupra testamentelor), foarte răspândit, mai ales în pătură de la țară și cu toată critica ce i se aduce, nu se poate tăgădui că obvin și atari împrejurări în cari testatorul numai verbal își poate exprima ultima voință.

Deși, atât după codul român (art. 857), cât și după cel austriac (art. 583), mai multe persoane nu pot testa prin unul și același testament, codul austriac însă crează o excepție pentru soții căsătoriți, cari pot întocmi un testament comun (art. 583, 1248 și art. 13 leg. XVI din 1876), dispoziție usitată mai ales la sași și acolo unde este usuală comunitatea de bunuri, soții obișnuind să dispună tot comun și pentru caz de moarte.

În principiu fiecare din soții testatori, în timpul vieții lor își poate revoca dispoziția sa, afară numai dacă s'a prevăzut irevocabilitatea, când ia caracterul de „*contract de ereditate*” (art. 602. 1249 1254). În realitate acest contract nu-i altceva decât o dispoziție unilaterală de ultimă voință, la care se adaugă un contract încheat cu moștenitorul prin care testatorul renunță la revocarea lui. Cu tot acest contract de ereditate, testatorul rămâne încă liber de a dispune *inter vivos* de averea lui și chiar de o pătrime *mortis causa*, de care dacă nu dispune, se cuvine moștenitorilor săi legali, iar nu instituitului prin contract, care vine de primește numai restul de trei pătrimi, ne fiind permis testatorului ca pentru acest rest să poată institui un alt erede. După codul român un atare contract este illicit și nevalabil (art. 965 8).

O altă deosebire este aceea că pe când după codul român (art. 803, 804) nu-i permisă decât substituția vulgară, după codul austriac (art. 604, 608) să admite și acea fideicomisară, nu la infinit, ci când este vorba de imobile se mărginește la primul substituit, iar când este un capital poate beneficia și al doilea substituit. Această deosebire acuma a dispărut, de oarece art. 608—686 din codul austriac au fost pur și simplu abrogate prin legea 110 din 27 Martie 1926 9).

permitea părintelui să designeze un substituit copilului său im-
puber, care ar muri la o etate în care n'ar fi putut testa, pentru
averea pe care i-ar fi lăsat-o copilului prin testament. Nu rar sunt
cazurile când oamenii de la țară, adresându-se unui jurist să le facă
un testament, izează de această dispoziție, tocmai în vederea even-
tualității ca averea de succesiune să nu treacă în altă familie, scop
pe care-l mărturiseste în chiar cuprinsul testamentului, spre a face
să reese mai bine intenția testatorului. Prin legea din 27 Martie 1926
aceste substituțiuni au fost abrogate.

8) După cum codul austriac, în vederea protejerei căsătoriilor
permite, prin excepție, ca soții să poată face testament comun și
contract de ereditate, tot așa și codul român, derogând dela prin-
cipiile generale, permite în favoarea soțiilor *instituiția contractuală*
(art. 933), adică donațiunea bunurilor pe care donatorul — rudă,
sau strein — le va lăsa la moartea sa. O atare donație de bunuri vii-
toare este îngăduită și soților prin contractul de căsătorie (936), cu
deosebire că în acest ultim caz este revocabilă *ad nutum*. Deși codul
le numește donațiuni, în realitate sunt mai bine zis dispoziții de
ultima voință, pentru că dobândirea are loc la moartea dispunăto-
rului și dacă ar fi adevărate donațiuni ar contrazice principiului
donner et retenir ne vaut. Atât prin contractul de ereditate din codul
austriac, cât și prin instituția contractuală nu se mai poate dispune
de avere *mortis causa*, decât cu restricțiunile arătate pentru dona-
țiile între soți în timpul căsătoriei.

9) Nu vedem graba abrogării lor, mai ales când erau îngrădite
de lege cu restricțiuni. Circulația bunurilor? Atunci de ce nu s'a

O deosebire mai constă și în aceea că după codul austriac, moștenitorul rezervatar poate fi *desmoștenit* sau *exheredat* prin testament, între altele, când duce o viață destrăbălată (art. 768 punct 4). Exemplu: o fată cu toată creșterea ce i s'a dat, refuză să se mărite, spre a duce o viață de prostituată, sau un copil, cu toată silința părinților, n'au putut reuși să-l depărteze de la o viață scandaloasă 10). Legea mai admite o exheredare făcută cu bună intenție: eredele rezervatar chemat la moștenire, este risipitor și plin de datorii. În atari împrejurări poate fi exheredat, ca porțiunea lui să fie atribuită de a dreptul nepoților, cari altfel, din cauza amintită, n'at mai putea beneficia de nimic (art. 773). Un astfel de moștenitor exheredat, când prin el însuși nu-i capabil să-și câștige întreținerea, are dreptul de a o pretinde de la moștenire, ca nu cumva să cadă sub îngrijirea comunei (art. 795).

După principiile codului român exheredarea rezervatarilor este o imposibilitate 11).

(Va urma)

ION I. CETĂȚEANU

Președinte de secțiune la Curtea Apel Brașov

Câteva cuvinte cu privire la dreptul de accesiune. asupra animalilor sau sburătoarelor sălbatice.

Art. 503 din codul civil zice că orice animale sau sburătoare sălbatice trec în cuprinsul nostru, se fac ale noastre, pe cât timp rămân la noi, afară dacă numai asemenea trecere s'a ocazionat prin fraudă sau artificii.

Dacă cineva are niște porumbei albi, roțați, frumoși, care trec din hulubăria lor în podul casei vecinului unde-și fac cuibul, codul zice că devin a acestuia. Se duce omul după ei, îi cere, dar aude de teoria accesiunii care lovește în dreptul de proprietate, stăpânul păsărilor quasi-sălbatice fiind, de azi înainte, cel în al cărui fond s'au fixat.

Adică, prin întâmplare și fără muncă, devii proprietarul unui lucru al altuia.

Mă întreb: moral, drept este aceasta? Un roi de albine, imediat ce și-a deplasat locuința trecând pe proprietatea vecinului, îi aparțin lui, fără a-l putea urmări, pentru că noi n'avem legea creată în Franța.

Am judecat un atare caz, proprietarul care a dobândit roiul prin accesiune fiind acționat pentru distrugere de oarece a ucis parte din albine cu bățul. — A fost însă achitat pe baza art. 503 c. civ. 10 și 187 pr. penală. (Vezi *Plastara*, vol. II, p. 170 și *Alexandresco*, vol. I, p. 470, operă postumă în 4 volume.

Legea presupune că porumbeii, peștii, albinele, sunt imobile prin destinație, iar în privința pierderii legiuitorul francez face deosebire (*Planiol et Ripert, Tr. élémentaire, vol I, p. 886, No. 2718, ed. X, 1925*) și anume, pentru sălbătăciuni accesiunea este imediată, cu excepția albinelor care devin ale proprietarului fondului unde s'au fixat dacă stăpânul lor n'a încetat de a le urmări (Legea din 4 Aprilie

abrogat și inalienabilitatea imobilului dotal din codul civil român? Am văzut mai sus (nota 7) că ele corespundeau de multe ori unei necesități bine simțite.

10. V. Krainz. op. cit. a 529.

11. V. Planiol op. cit. III. No. 1735.

După codul român (art. 930, 931) există o acțiune în revocare acordată moștenitorilor contra legatarului pentru ingratitude contra testatorului (ceeace după codul austriac ar fi fost motiv și de nedemnitate și de exheredare), pentru cazul când testatorul nu le-a știut sau n'a mai avut timp să revoace testamentul.

1889, art. 9, citat în *Planiol*, p. 887), pentru păsări de ogradă are loc după una lună de la declarația pe care e obligat s'o facă la Primărie proprietarul fondului unde s'a dus o găină spre exemplu (art. 5, aceeași lege).

Porumbeii trec continuu dela un imobil la altul și, dacă pot fi identificați, de ce să nu se permită revendicarea? Ce substrat moral prezidează la menținerea în cod a unei atari dispozițiuni?

Am văzut un proprietar care ținea porumbei, iar, la poarta lui, un copil îi spunea că unul din ei este al său, că l'a scăpat eri și se ruga să i-l restituie. — Dacă acest proprietar s'ar lua după litera codului, ce idee să-și facă copilul, văzând că i se reține lucrul său? Ce normă de dreptate croește legea tineretului care vine după noi? Ce fundament de morală așezăm sub temelia viitorului nostru?

Dacă legea este *jus suum cuique tribuere*, ce caută art. 503 în codul civil și cum poate trăi el în valul ideii de justiție care trebuie revărsată peste popoare, pentru triumful îndepărtat încă a realei moralități?

Acest drept de ocupațiune brutală, a reținerii lucrului recunoscut notoriu că este al meu, lovește în noțiunea respectului proprietății, la baza căreia trebuie să fie munca, nu imoralitatea din art. 503 codul civil.

Atrag atenția Consiliului legislativ asupra acestui text care revoltă mintea nu numai a celor maturi, dar și a copiilor mirați de modul cum oamenii au aranjat dreptatea în filele codului!

Traian Romulus Senban
Președintele Judecătorei Herța

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența de la 16 Noembrie 1926

Președinția D-lui Er. Mandicevski, consilier

Chiriță St. Olaru cu D. Rădulescu

ACT. SECRET. — TERTII. — NEOPOZABILITATE. — ART. 1175 COD. CIVIL

Principiul stabilit de art. 1175 cod. civil potrivit căruia terțiilor nu li se pot opune de cât actele aparente intervenite între părți iar nu și actele secrete, prin cari s'ar modifica sau s'ar anula ca simulate efectele actelor aparente, urmează a se aplica cu atât mai mult cuvânt când părțile nici n'au redactat în scris un act secret, ci s'au mărginit numai în a recunoaște înaintea justiției neseriozitatea actului aparent intervenit între ele, căci fraudă de care legiuitorul a vrut să apere pe terți, apare prin această ipoteză tot atât de evidentă ca și în în primul caz.

No. 4168. — Admis recursul făcut de Chiriță St. Olaru în contra deciziei No. 276/324 a Curții de Apel București S. I. în proces cu D. Rădulescu.

S'au ascultat D-nii avocați G. M. Dumitrescu și L. Văleanu pentru recurent și M. Chirițescu și N. Nițescu pentru intimat.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor III și IV de recurs:

III. „Exces de putere și violarea art. 1175 cod. civil”.

IV. „Greșita aplicare a regulei de drept, resolutio jure dantis”.

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs se constată următoarele : Dumitru Rădulescu vinde în 1918, prin act autentic fiului său Gheorghe D. Rădulescu, imobilele din acțiune cu prețul de 3000 lei, plătiți la cumpărare. Pe corpul actului se trece la 14 Octombrie 1920 declarația vânzătorului că fiul său plătind Băncii Dâmbovița suma de 20.000 lei, această sumă este peste prețul din act și că recunoaște de bună și valabilă ipoteca făcută cu Banca Dâmbovița.

La 23 Noembrie 1921, cumpărătorul Gheorghe D. Rădulescu, prin act autenticat în regulă vinde imobilele cumpărate lui Chirilă Marin și Ioniță Sr. Olaru, cu arătarea în act a provenienței proprietății pe prețul de 105.000 lei. La 10 Noembrie 1922, Dumitru Rădulescu, primul vânzător, chiamă în judecată pe fiul său, revendicând imobilul vândut, cerând anularea actului de vânzare ca fiind simulat și prețul neplătit, acțiune exitnsă de către D. Rădulescu și asupra recurenților, sub-achizitori și detentorii acestor imobile. Tribunalul a respins acțiunea, Curtea de Apel ia un interogator apelantului Gh. Rădulescu asupra simulațiunii actului, iar în urmă se deferă jurământ de către reclamant lui Gheorghe Rădulescu care refuză a-l presta. În baza acestui refuz și în baza principiului „resolutio jure dantis, resolvitur jur accipientis”, pe baza clauzei din actul de vânzare al sub-achizitorilor, că în caz de anularea vânzării se restituie prețul și pe considerațiunea că declarațiunea din 20 Octombrie 1920, de pe corpul primului act de vindere, acela a cărui anulare se cere, nu face convingerea că ar fi o confirmare a vânzării din partea reclamantului D. Rădulescu și că conivența frauduloasă invocată de frații Olaru nu este dovedită, găsește apelul întemeiat și admitându-l, reformează sentința Tribunalului, admite acțiunea, declară nul actul de vânzare intervenit între Dumitru Rădulescu și fiul său Gh. D. Rădulescu și obligă pe părâtul Gh. D. Rădulescu, Chirilă, Marin și Ioniță St. Olaru să lase în plină proprietate reclamantului D. Rădulescu imobilele arătate.

Având în vedere că, conform dispozițiilor art. 1175 cod. civil, în scopul înlăturării fraudei, terților nu li se pot opune decât actele aparante intervenite între părți, iar nu și actele secrete, prin cari s'ar modifica sau s'au anula ca simulate efectele actelor aparente ;

Că, dacă acest principiu are a se aplica fără discuțiune, atunci când între părți a intervenit un act secret constat înscris, cu atât mai mult el urmează să fie aplicat când părțile nici n'au redactat înscris un atare act, ci s'au mărginit numai a recunoaște înaintea justiției neseriozitatea actului aparent intervenit între ele, căci fraudă de care legiuitorul a voit să apere pe terți, apare în această ipoteză tot atât de evidentă ca și în prima ipoteză și deci este aceiași rațiune ca ea să nu fie confirmată ;

Considerând că așa fiind, greșit instanța de fond după ce constată în speță că între autorul recurenților, G. D. Rădulescu și D. Rădulescu a intervenit un act de vânzare autentic relativ la imobilele din litigiu, a ținut seamă de afirmațiunea intimatului D. Rădulescu, confirmată prin refuzul jurământului de celălalt intimat G. Rădulescu, autorul recurenților, că actul n'ar fi un act real, ci un act de vânzare simulat, efectele acestei recunoașteri neputându-se produce decât între acești intimati, iar nu și față de terții achizitori ai imobilului, cum sunt recurenții de azi, cărora de altfel fiind vorba de o transmisiune de drepturi reale imobiliare, menționatul act nu li se poate opune și pentru motivul că nu este transcris ;

Că, fiind fondate aceste motive de casare, recursul urmează a se admite, fără a se discuta celelalte motive, discuția lor devenind inutilă.

Pentru aceste motive, csează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I

Audiența de la 18 Octombrie 1927

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte.

Dumitru I. Știubei cu Mariu P. Savin

ANULAREA JUDECĂȚILOR. — APEL. — NEPLATA TAXELOR PENTRU COMUNICAREA APELULUI ȘI A ACTELOR. — NULITATEA APELULUI. ART. 386.

Potrivit art. 38 din legea accelerării, Președintele Tribunalului îndată ce primește cererea de apel trebuie să ordone ca să se comunice intimatului un exemplar împreună cu copiile de pe acte, cu invitarea ca într'un termen dat să răspundă printr'o înțâmpinare scrisă astfel că cel ce face apelul trebuie să pună pe președinte în măsură de a îndeplini aceste formalități esențiale plătind taxele de comunicare, iar sancțiunea care rezultă în mod virtual din termenii categorici și imperativi ai legii nu poate fi pentru cel neglijent de cât anularea apelului ca neregulat.

No. 144. — Anulat apelul făcut de către Dumitru I. Știubei în contra sentinței Trib. Iași S. I. No. 249 din 22 Iunie 1927 în proces cu Maria P. Savin.

S'au ascultat D-nii avocați Răcoasa pentru apelant și C. Faur și D. Xenopol pentru intimată.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Dumitru I. Știubei în contra sentinței Trib. Iași Secția I-a, Nr. 249 din 22 Iunie 1927.

Având în vedere susținerile părților și lucrările din dosar, din care se constată că apelul a fost depus la registratura Tribunalului în ziua de 13 August 1927, cu petiția înregistrată la Nr. 19946 ; că odată cu depunerea apelului, apelantul nu a depus și taxele necesare pentru a se comunica intimății acest apel și actele ce îl însoțesc, ci l'a lăsat în părăsire până la 30 Septembrie 1927, când în urma cererii făcute de intimată prin petiția înregistrată la Nr. 22675/927, Tribunalul Iași Secția I-a, cu adresa Nr. 35477 din 7 Octombrie 1927, a înaintat apelul Curții spre judecare ; că apelul a fost introdus zece zile după comunicarea sentinței, care s'a efectuat la 3 August 1927, după cum rezultă din dovada dela dosar ; că nici după ce a trecut 15 zile dela comunicarea hotărârii, apelul nu a fost comunicat intimății ;

Având în vedere că astăzi intimata a cerut anularea apelului, de oarece apelanta nu s'a conformat legii pentru accelerarea judecăților, de a plăti taxele de comunicare a apelului către intimată, odată cu introducerea apelului sau cel mai târziu 15 zile dela comunicarea sentinței ;

Văzând că prin noua lege de modificarea unor dispozițiuni de procedură și pentru înlesnirea judecăților, spre a se evita surprinderile și a accelera judecățile, s'a creat o fază de pregătire a procesului, înainte de a ajunge la des-

baterile orale. In acest scop art. 4 din lege, când este vorba de acțiuni și art. 38 în ce privește apelurile, prevăd în mod categoric că Președintele Tribunalului îndată ce primește cererea, ordonă a se comunica intimatului un exemplar împreună cu copiile depe acte, cu învitarea ca într'un termen dat să răspundă printr'o întâmpinare scrisă;

Că din termenii categorici ai legei cât și din scopul urmărit de legiuitor, rezultă că cel care face cererea, trebuie să pună în măsură pe Președintele Tribunalului de a îndeplini formalitățile esențiale, pentru ca la termen procesul să se poată judeca și a se evita astfel orice amânare; ca atare, odată cu cererea partea trebuie să aibă diligența de a plăti taxele de comunicare;

Că dat fiind scopul urmărit de lege, sancțiunea care rezultă în mod virtual din termenii categorici și imperativi ai legei, nu poate fi decât decăderea pentru cel neglijent de a i se anula apelul ca neregulat;

Că, conform art. 35 alin. ultim, numai în cazul când apelul s'a făcut înainte de comunicarea hotărârii, apelantul va putea depune motivele până la ziua judecătorei și în niciun caz mai târziu de 15 zile dela comunicarea hotărârii; ori în speță apelul nu a fost făcut înainte, ci după comunicarea hotărârii; că, comunicarea hotărârii fiind făcută la 3 August 1927, apelantul n'a comunicat motivele cel puțin în cele 15 zile dela comunicarea hotărârii; că dar urmează să se anuleze apelul făcut de I. Știubei.

Pentru aceste motive, anulează apelul.

Semnați: D. Volonschi, A. Bercea, E. Petit.

TRIBUNALUL ILFOV, S II CIV. COR.

Audiența de la 4 Noembrie 1926

Președinția D-lui Traian Orleauu, președinte

Gh. Pavelescu Ion Niculescu și alții

UZUFRACT. — MOARTEA UZUFRACTUARULUI. — DREPTUL NUDULUI PROPRIETAR DE A CONTINUA ACȚIUNEA ÎN REZILIEREA CONTRACTULUI DE LOCAȚIUNE ÎNCEPUTĂ DE UZUFRACTUAR. — ART. 534 C. CIVIL.

Nudul proprietar fiind față de uzufructuar prin voința legii și cu privire numai la contactele de închiriere sau arendare a imobilului constituit în uzufruct un *ayant-cause*, un succesor cu titlu particular, are calitatea de a continua acțiunea personală, începută de uzufructuară, în rezilierea de contract și evacuare, privitoare la imobilul care era constituit în uzufruct.

No. Respins ca nefundat incidentul ridicat de recurentul Gh. Pavelescu, zis Niculescu, în proces cu Ion Niculescu, Iordan. Niculescu și Const. Petrescu

S'au ascultat D-nii avocați Al. Ionescu pentru recurent și Gh. Chiriacescu pentru intimată. —

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de recurent cu privire la lipsa calității intimaților.

Văzând susținerile ambelor părți în sensul notelor rezumative dela dosar.

Având în vedere că din debaterile urmate în cauză, asupra incidentului, chestiunea de drept ridicată și care urmează să fie rezolvată este: Dacă nudul proprietar la încetarea din viață a uzufructuarului, poate să continue în

locul său o acțiune în reziliere de contract și evacuarea începută de el.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiunile art. 534 c. civ. uzufructuarul se poate folosi el însuși sau închiria altuia sau ceda dreptul sau, conformându-se, în caz de închiriere, pentru epocile când se preînesc contractele și pentru durata lor, regulilor întocmite pentru bărbat în privința averii femeiei sale la titlul despre contractul de căsătorie.

Având în vedere și dispoz. art. 1268 c. civ. la titlul IV cap. II despre contractele de căsătorie care spune că: închirierea sau arendarea ce face bărbatul de averile dotale ale femeiei pe mai mult de cinci ani, nu sunt obligatorii în caz de separațiune de patrimonii sau desfacerea căsătoriei pentru femeie sau pentru moștenitorii săi, decât până la împlinirea de cinci ani dela începutul lor, sau până la împlinirea de cinci ani (fiecăru period cincinal) următor în care se afla părțile la epoca separațiunii de patrimonii sau a desfacerei căsătoriei, rezultă că contractele de închiriere sau arendare făcute de uzufructuar sunt opozabile nudului proprietar pentru epocile arătate mai sus și în consecință el trece în toate drepturile și obligațiunile uzufructuarilor, prevăzute în acel contract.

Astfel fiind, urmează că nudul proprietar este față de uzufructuar prin voința legii și cu privire numai la contractele de închiriere sau arendare a imobilului constituit în uzufruct, un *ayant-cause*, un succesor cu titlu particular, și deci are calitatea de a continua acțiunea personală în reziliere de contract și evacuare privitoare la imobilul care era constituit în uzufruct, începută de uzufructuară.

Având în vedere că susținerea recurentului, cum că nudul proprietar nu are calitatea sa continue acțiunea în reziliere și evacuare, întrucât fiind o acțiune personală a uzufructuarului intentată de ea, a intrat în patrimoniul ei (din care argument se trage concluzia că singuri în drept sunt numai succesorii uzufructuari) este cu desăvârșire eronată, căci dacă această acțiune personală a făcut parte în timpul vieții uzufructuară din patrimoniul ei, la încetarea ei din viață însă odată cu uzufructul și cu contractul de închiriere a eșit din patrimoniul său și a trecut la nudul proprietar și această acțiune în reziliere care e bazată pe dreptul rezultat din contract, oricum s'ar putea susține că contractul, care de odată cu uzufructul, trecând în patrimoniul nudului proprietar, totuși acțiunea care se sprijină pe drepturile înăscute din contract să rămână în patrimoniul uzufructuarului?

A admite acest punct de vedere al recurentului s'ar ajunge la concluzia inadmisibilă, că moștenitorii uzufructuarului cu toate că nu au nici un drept cu privire la contractul de închiriere pe baza căruia s'a făcut acțiunea în reziliere și evacuare totuși să aibă dreptul de a continua această acțiune, astfel că ei ar avea acțiunea, până ce să aibă dreptul pe baza căruia s'a făcut această acțiune.

Având în vedere că moștenitorii nu au nici un interes cu privire la această acțiune spre a o continua, întrucât le este indiferent dacă chirișul va continua sau nu să locuească în imobil și întrucât chiar dacă am admite că ar obține respingerea recursului, ei nu ar putea executa hotărârea, ne fiind proprietari; urmează că și din acest punct de vedere ei nu pot continua această acțiune pe baza principiului că cine nu are interes, nu are nici acțiune.

Având în vedere însă că în ce privește pe nudul proprietar, este singurul care are tot interesul, pentru a continua această acțiune spre a căpăta folosința acestui imobil liberă de orice sarcină și să poată dispune de imobil fie el personal fie închiriindu-l în condițiunile cât mai avantajoase.

Considerând în definitiv că față de cele mai sus expuse Tribunalul în complectul său majoritar, d-l Jude V. Popovici

rămânând la prima sa părere, privind neîntemeiat incidentul invocat de recurent, ca atare urmează a-l respinge și a da părților cuvântul în fond pentru un termen ce se va fixa la stăruința părții interesate.

Pentru aceste, motive respinge incidentul.

Semnați : Traian Orleanu, P. Răileanu.

Opiniune,

Subsemnatul sunt de părere a se admite incidentul ridicat pentru următoarele motive :

In fapt : Prin actul de vindere-cumpărare aut. de Trib. Ifov s. Notariat la No. 20657 din 10 Noembrie 1925, Anastasia Niculescu vinde imobilul său din str. Matei Voivod No. 12 lui Constantin Petrescu rezervându-și însă prin act uzufructul asupra acestui imobil pe toată durata vieții sale.

Că Anastasia Niculescu închiriind imobilul lui Gh. Pavelescu zis Niculescu, mai târziu intenționează acestuia acțiune de evacuare la Judecătoria Ocolului 5 București pentru neplata de chirie.

Având în vedere că Judecătoria ocolului V București prin cartea de Judecată No. 1505 din 3 Decembrie 1925 a admis acțiunea, a declarat reziliat contractul de închiriere, ordonând evacuarea din imobil a lui Gheorghe Pavelescu zis Niculescu.

Având în vedere că în contra acestei cărți de Judecată s'a declarat recurs de către Gh. Pavelescu zis Niculescu, care a fost repartizat la această secțiune ; că în cursul instanței de recurs uzufructuara Anastasia Niculescu încețează din viață și atunci nudul proprietar Constantin I. Petrescu, prin cererea înreg. la No. 1459 din 22 Ianuarie 1926, face cerere de intervenție cerând a fi citat el în locul defunctei Anastasia Niculescu pentru a continua el, în calitate de nud proprietar, acțiunea defunctei Anastasia Niculescu.

Că prin urmare problema juridică care se pune este de a se ști dacă nudul proprietar poate continua acțiunile personale ale uzufructuarei, derivând din dreptul de uzufruct.

Având în vedere că este de principiu, că uzufructul este un dezmembrământ al dreptului de proprietate, în sensul că folosința lucrului aparține altuia decât nudului proprietar pe toată durata vieții aceluia ; că numai la stingerea uzufructuarului, întrucât uzufructul este un drept viager, se consolidează în persoana nudului proprietar atât folosința lucrului cât și nuda proprietate, reintegrându-se astfel deplin dreptul de proprietate cu toate atribuțiile sale.

Având în vedere că deasemenea, conform art. 534 c. civ. uzufructuarul se poate bucura el însuși sau închiria altuia exercițiul dreptului său ; de va închiria, urmează a se conforma pentru epocile când se reînnoiesc contractele și pentru durata lor, regulilor întocmite pentru bărbat în privința averii femeiei sale, la titlu „despre contractul de căsătorie”.

Că de aci rezultă că dreptul de folosință cu toate atribuțiile sale naște pentru nudul proprietar, din momentul morții uzufructuarului fiind „salva rerum substante”, urmează că obligațiunile uzufructuarului cu privire la lucru, trebuie să privească în lumina acestui principiu. Intr'adevăr uzufructuarul stăpânind lucru altuia și fiind cu privire la proprietatea lucrului un detentor cu titlu precar, urmează că dreptul său de folosință, potrivit cu natura specifică și distinctivă a lucrului, trebuie să mențină în toate privințele forța productivă a lucrului, trebuind să aducă la conservarea lucrului îngrijirea normală pe care ar avea-o un bun proprietar în abstract.

Prin urmare, din expunerea acestor principii, ce stau la baza instituției de uzufruct se degajează două idei : prima că sunt anumite drepturi rezervate nudului proprietar și anumite drepturi rezervate uzufructuarului, iar a doua, că

din drepturile rezervate uzufructuarului numai acele care privesc conservarea lucrului și menținerea forței sale productive, numai acele vor fi opozabile proprietarului, putând fi revendicate de acesta după moartea uzufructuarei, pe când celelalte care sunt strâns legate de dreptul de folosință exclusiv, acelea se sting la moartea uzufructuarului.

Având în vedere că acțiunea de evacuare pentru neplata de chirie fiind o acțiune personală a defunctei, strâns legată de dreptul său de folosință nu va putea fi continuată de nudul proprietar, fiindcă acest drept, de a cere fructele imobilului, fiind intrat în patrimoniul uzufructuarei, nu va putea fi reclamat de nudul proprietar fiindcă patrimoniul uzufructuarului nu este moștenit de nudul proprietar, și că desigur că acest drept privitor la fructele imobilului, este strict personal al uzufructuarului, căci uzufructuara Anastasia Niculescu putea să renunțe la el, fără ca această renunțare să fie cătuși de puțin opozabilă nudului proprietar, fiindcă aceasta nici într'un caz nu mai putea reclama fructele la care renunțase uzufructuara.

Că dacă renunțarea nu ar fi fost opozabilă nudului proprietar este dela sine înțeles că nici acțiunea pentru reclamarea aceluia drept nu va fi opozabilă și deci nu va putea fi continuată de nudul proprietar.

Având în vedere că atunci când este un locatar la mijloc, adică când capitalul și munca se procură de un intermediar, legea stabilește numai în două cazuri anume prevăzute în raport de opozabilitate între uzufructuar și nudul proprietar. astfel că contractul de locațiune va fi opozabil uzufructuarului când e anterior nașterii uzufructului și va fi opozabil proprietarului când e născut în timpul uzufructului.

Că însă această opozabilitate se mărginește numai la două cazuri și anume prevăzute de lege : primul art. 525 c. civ., care face aplicațiunea principiului că fructele civile se percep zi cu zi, astfel că proprietarul va restitui la începutul uzufructului ce a primit peste dreptul său, iar uzufructuarul va restitui nudului proprietar la sfârșitul uzufructului, ce a primit peste timpul cât a avut dreptul de folosință și al doilea caz prevăzut de art. 534 c. civ. când uzufructuarul nu a respectat în ce privește termenele închirierii dispozițiunile art. 1268 și 1269 c. civ. atunci acest contract va fi opozabil nudului proprietar.

Dar, în afară de art. 525 c. civ. în privința dreptului de a reclama fructele, deci chiriile și arenzile, nudul proprietar nu poate avea nici o acțiune în contra uzufructuarului, fiindcă îi lipsește dreptul pe care să-l protegească o atare acțiune, — dreptul acesta este exclusiv al uzufructuarului.

Prin consecință rezultă că și acțiunile pentru reclamarea acestui drept, constituind patrimoniul uzufructuarului, ele nu vor putea fi continuate de nudul proprietar, căci patrimoniul acestuia, la moartea sa va trece moștenitorilor cu titlu universal, iar nu nudului proprietar, astfel că în principiu singurii care ar putea să continue acțiunile defunctei pentru reziliere din cauza neplatei chiriei, ar fi numai moștenitorii cu titlu universal ai defunctei conform principiilor generale de drept.

Având în vedere că acțiunea de evacuare pentru neplata de chirie, nu poate fi considerată ca o acțiune de conservare, derivând din obligația uzufructuarului de a conserva natura specifică și forța productivă a lucrului, fiindcă în aceste cazuri ar fi opozabilă nudului proprietar, ci este o acțiune pur personală a uzufructuarului, care se stinge odată cu el, sau este transmisibilă moștenitorilor săi cu titlu universal, odată cu patrimoniul său.

Având în vedere că încă un principiu se opune la soluția contrară și anume, efectul declarativ și retroactiv al hotărârilor judecătorești,

Intr'adevăr, după acest principiu, printr'o hotărîre Judecătorească se examinează și se fixează dreptul așa cum se găsește în momentul introducerii acțiunii, lăsându-se părțile în situația ca și cum litigiul a fost tranșat în ziua când a fost intentat.

Că Constantin Petrescu, în momentul introducerii acțiunii de către Anastasia Niculescu nu avea dreptul de a cere evacuarea și plata chiriei dela Gh. Pavelescu zis Niculescu, de oarece dreptul său se naște din momentul morții Anastasiei Niculescu, adică din momentul când s'a consolidat nuda proprietate cu dreptul de folosință; neavând atunci acest drept, nu-l poate continua astăzi, căci fiind o acțiune personală a uzufructuarei Anastasia Niculescu, făcea parte din patrimoniul ei, patrimoniului care nu a fost transmis nudului proprietar, ci moștenitorilor cu titlu universal; în momentul intentării acțiunii, Constantin Petrescu nu avea nici calitatea și nici dreptul să facă o asemenea acțiune.

Având în vedere că, dacă nudul proprietar Const. Petrescu pretinde că drepturile sale sunt lezate, prin dreptul de locatar al lui Gh. Pavelescu zis Niculescu, el poate intenta personal o acțiune unde va dovedi culpa lui Gh. Pavelescu și vătămarea dreptului său; că această acțiune bazată pe dreptul său exclusiv este admisibilă în principiu, dar în nici un caz el nu poate continua acțiunea intentată de Anastasia Niculescu, bazată pe un drept care nu-i aparține în momentul introducerii acțiunii și care nu i s'a transmis prin vreunul din modurile de transmisiune ale proprietății.

Având în vedere că din cele expuse rezultă că, dacă contractele de închiriere în privința termenului sunt făcute cu respectarea dispoz. art. 1268 și 1269 c. civ., ele vor fi respectate de nudul proprietar până la rezilierea lor și tot acesta va începe a percepe chiria din momentul morții uzufructuarei, adică din momentul când s'a consolidat dreptul de proprietate cu dreptul de folosință.

Cât privește pentru chiria din timpul uzufructului, acest drept intrând în patrimoniul uzufructuarei, el nu poate fi reclamat, decât de moștenitorii cu titlu universal cărora li-se transmite patrimoniul putând să continue și acțiunile începute de acesta.

Că prin urmare de și în principiu moșt. def. Anastasia Niculescu pot continua acțiunea începută de autoarea lor, totuși în speță prin hotărîrea primei instanțe de fond nu li s'a acordat nici daune ca echivalent al chiriei și nici cheltuieli de judecată ci s'a ordonat pus și simplu evacuarea lui Gh. Pavelescu zis Niculescu din imobil, astfel că intervenția lor în proces este lipsită de interes.

Intr'adevăr, presupunând că Tribunalul ar respinge recursul lui Gh. Pavelescu zis Niculescu, ei nu vor putea executa această hotărîre căci n'au despăgubiri civile și nici cheltuieli de judecată, iar în privința evacuării ei nu vor putea realiza, fiindcă nu mai au drept s'o facă, căci dreptul în virtutea căruia s'a admis această evacuare s'a stins odată cu moartea autoarei lor Anastasia Niculescu; deasemenea nu mai au nici un interes s'o facă, întrucât nu au nici proprietatea imobilului.

Pentru aceste motive,

Suntem de părere a se admite incidentul și a se închide dosarul prin moartea Anastasiei Niculescu.

Semnat: Victor Popovici.

JUD. OCOL MIXT RAMNICUL SARAT

Audiența de la 31 Ianuarie 1927

Judecător Radu C. Gheorghiu

I. Târcă cu Sima Gherestey

CITATIUNI. — NEFACEREA MENȚIUNEI CHEMĂTEI ÎN CAMERA DE CONSILIU. — DACĂ ATRAGE NULITATEA EI. — ART. 72 PR. CIVILĂ. ÎNCHIBIERE. — ACȚIUNE ÎN EVACUARE. — JUDECAREA EI DUPĂ CHEMAREA PĂRȚILOR. — CONTESTAT E. — DACĂ POATE FI INTENTATĂ PE MOTIVE DE FOND. — ART. 2, 12, 13, 19 ȘI 20 DIN LEGEA PROPRIETARILOR.

1. Lipsa mențiunii în citație că chemarea e făcută în camera de consiliu, nu poate atrage nulitatea ei față de inexistența unui text care să prevadă această nulitate și când prin chiar procesul-verbal de înmânare a citațiunii se constată că s'a înmănat odată cu citațiunea și un exemplar după acțiunea în care partea era făcută atentă că este chemată a se judeca în camera de consiliu.

2. Dacă atunci când s'a ordonat evacuarea chiriașului pe cale de ordonanță prezidențială, dată conform art. 2 din legea proprietarilor, acesta poate pe calea contestațiunii — când și-a ales această cale — să invoace și mijloace de fond, atunci însă când judecata s'a făcut pe cale de hotărîre după chemarea legală a părților și debateri contradictorii, partea nemulțumită care alege calea contestațiunii, nu poate discuta pe această cale de cât viții de forma sau de urmărire, conform art. 400 și urm. proc. civilă, contestațiunea având în acest caz caracterul de cale extraordinară de atac.

No. 245. — Respinsă ca nefundată contestația făcută de către J. Târcă în proces cu Sima Cherestey.

Judecata,

Cu privire la contestațiunea de față.

Asupra primului motiv: hotărîrea de evacuare dată în baza legii proprietarilor este nulă, procedura fiind nulă la termenul când s'a pronunțat această hotărîre. În adevăr, nu s'a respectat nici termenul de trei zile libere dela data înmănării citațiunii și până la ziua înfățișării și nici nu s'a arătat în citațiune că sunt chemat în camera de consiliu.

Având în vedere că conform art. 13 din legea asupra drepturilor proprietarilor, contestațiunile la executarea hotărârilor date în baza acestei legi, se judecă după normele dreptului comun privitoare la executarea silită a hotărârilor și că conform art. 735 pr. civ. al 2 și 3, un act de procedură este nul când s'a făcut cu călcarea unor forme ce pricinuesc părței o vătămare ce nu se poate îndrepta decât anulându-se actul sau când nulitatea este formal prevăzută de lege;

Având în vedere că din procesul-verbal de înmânarea citațiunii se constată că această operațiune a avut loc în ziua de 3 Decembrie iar termenul